

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség:
SZEGED, KÁRASZ-UTCA 9. SZÁM.
A szerkesztőség telefonja: 305.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
egész évre 96 — K. negyedévre 24 — K.
félre 48 — K. év hónapra 8 — K.
Egyes szám ára 30 fillér.

Kiadóhivatal:
SZEGED, KÁRASZ-UTCA 9. SZÁM.
A kiadóhivatal telefonja: 305.

Szeged, 1919.

VIII. évfolyam, 75. szám.

Csütörtök. április 3

Tanitsunk, agitáljunk.

Egyik keddi cikkünk a tőkés társadalmi rend ellen való harc egyik eszköze gyanánt a felvilágosítás, a tanítás, az agitáció munkáját jelölte meg. Mindig meggyőződéseim volt és a szociáldemokrata párt egész életpályája igazolta, hogy nem volt az osztályharcnak ezeknél élesebb pengéjű fegyvere. A magyar proletárságot is a szakszervezetekben évtizedek óta folyó agitáló és felvilágosító munka érlelte meg annyira, hogy teljes fegyverzetben állt itt a diktatura kiküszöbölésére, átvetelésére és a vele járó hatalmas munka vállalására. Köz hely, hogy a proletárdiktatura egy pillanatig sem állhat meg elbizakodottan. Az ellenség, a tőkés társadalmi rend, nehezen gyűrhető le és a kecségető nagyszerű eredményt kockáztatja, aki az első sikertől elkábultva azt hiszi, hogy már győztünk is. Nemcsak a proletárdiktatura, de annak ereje és keménysége is csak akkor szűnhet meg, ha már benne vagyunk az új társadalmi rendben és kiegyenlítő, de nem elsőkélyesítő szabályaiba mindenki beletörődött. Addig, igenis, épp úgy, mint a diktatura nélküli osztályharc idején, folyni kell tovább a felvilágosítás, a tanítás, az agitáció munkájának.

Sokan vannak például, munkások és polgárok, akik ma sem tudják, amikor kezdődött a valósággá varázsolódni, hogy mi is az a kommunista állam. Irtóznak tőle, mint valami ismeretlen rossztól, vagy mint gyermek az ördögtől, akivel ijesztgették, ha szófogadatlan volt. A kommunista államban az ördög a történelmi ereklék közé fog tartozni. Szép kis fényt fognak ránk árasztani az ilyen ereklék. Elégtételünkül legfőljebb az szolgálhat, hogy a boldog, most már igazán boldog utókornak lesz még néhány ilyen erekléje közülünk, kik évszázadok, sőt évezredek óta állunk nyakig a kultúrában, a jószágban, a szeretetben és a felvilágosodottságban. Annak azonban itt a legfőbb ideje, hogy mindenki, munkás és polgár, szegény és gazdag előtt ne valami ismeretlen, még csak ne is valami ismeretlen jó gyanánt lebeget a kommunista állam, hanem nagyon is ismert jó gyanánt, amelyért érdemes harcolni, áldozni, lemondani.

Ezt kell elvégezni a többi között a tanítás munkájának. Nem nehéz feladat. Ha apostoli lelkesedéssel és tudományos felkészültséggel csinálják, négy-nyolc hét alatt a legszebb sikereket mutathatja fel. A proletárdiktatura meggyőződéses hiveinek száma az ilyen tanító munka nyomán bizonyára hatalmasan felszöknek. Képtelenség, hogy meg ne tudja érteni a legegyszerűbb ember is, amit akarunk. Itt nem az történik, amit általában hisznek, a vagyont a kiváltságos emberektől nem elveszik, hanem visszaadják annak, akit eredetileg megilletett, akinek rovására tehát a milliomos bitorolta: a társadalomnak, az emberek valamennyiének. Lehetetlen, hogy meg ne értsék, hogy a vagyon, akár öröklött, akár nem, nem egy ember és nem egy nemzedék, hanem sok ember és sok nemzedék együttes munkájának az eredménye.

Ezt a vagyont, mindnyájunk életstandardja megjavításának ezt a hatalmas eszközt, vissza kell végre helyezni a köztulaj-

donba, hogy az, ami minden dolgozó ember verejtékéből eddig kevesek kasszájában és éléskamrájában halmozódott fel, most már valamennyiünk számára kamatozzék.

A proletárdiktatura tehát tulajdonképpen nem tesz mást, mint megszünteti azt a kiváltságot, amelyet a polgári társadalom mindvégig tűrne, mert létalapja: a vagyont, amely nem egy ember, hanem sok ember keserves kezemunkájának az eredménye, az egyes emberek tulajdonából átviszi a sokak, valamennyiünk tulajdonába. A proletárdiktatura kemény, mint volt a nyomor, amely évtizedeken át sorvasztotta a munkásosztályt. A proletárdiktatura még sem cél, hanem eszköz. A milliomosoknak szóló hadüzenettel milliókat akar fölemelni. Az új társadalmi rendben aztán, ha majd végleg kialakul, megtalálhatja mindenki a helyét. A volt milliomos is, esetleg az utódja, ha tud és akar dolgozni.

Ez a cél. Az új társadalmi rend. Amelyben már nincsenek osztályok és osztálykülönbségek. Mert a milliók és milliárdok hatalmas várai leomlottak. Éhező és rongyos napszamosok még rémképeknek is képtelenségek lesznek. Egyenlők leszünk abban, hogy mindnyájunknak dolgozni kell és hogy munkánkért a termelés eredményéből arányosan fogunk részesedni. Ez a szó, hogy arányosan, biztosítja az ember számára, míg kultúrában, jószágban, szeretetben meg nem nőtt az uralomnélküliség magasságáig, a megszerezhető legnagyobb boldogságot, a legáltalánosabb jólétet és az egyetlen egyenlőséget, amely nem frázis.

Azt mondják, minden embernek joga van a boldogságra. A lehetőséget is meg kell adni hozzá. Eddig megvolt a jogunk, de nem igen nyílt meg hozzá a lehetőségünk, akármennyire hajlamosnak mutatkoztunk is az egyes ember a boldogságra. Az új társadalmi rend nem a boldogságra való jogot, hanem a boldogságot hozza. Lényeges különbség, érdekes érte kemény és fárasztó harcokat vívni. Tanitsunk és agitáljunk szüntelen, hogy e harc sikere minél teljesebb, a boldogság zavartalan élvezésére az ember minél képesebb legyen.

A villamosvasut forgalmának megindítása.

(Saját tudósítónktól.) A villamosvasuti vállalat üzemi választmánya elhatározta, hogy a villamosvasut forgalmát megindítja. Az elhatározás oka az, hogy a vállalat pénztára kimerült és a munkások és havidijasok nem kapták már meg a fizetésüket. Megállapodás volt régebben a Közüti Vaspálya Részvénytársaság és a város között, hogy addig, amíg a villamost a város nem községe-síti, azaz, míg a községe-sítés kérdése el nem dől, a város kölcsönt ad két részletben a részvénytársaságnak az alkalmazottak fizetésére. E hónap elejét tüzték ki határidőül, hogy a villamos megváltása ügyében döntsének. Közbejött az országos nagy változás, amely minden üzemi szocializálását jelenti. Ennek végrehajtása előtt is keresetre szorulnak a villamosvasut alkalmazottai. A forgalom meg-

indításához ezért hozzájárult Somogyi polgármester elvtárs.

Az üzemi megindításának lehetőségét az adja meg, hogy két hétre elégséges szénkészlet van a villamvasut telepén. S ha tovább nem is lehetne talán föntartani az üzemet, mint két hétig, a személyzet ellátása ezzel két hónapra biztosítva volna. A forgalom, terv szerint minden vonalon megindul; a mennyiben a szerb parancsnok hozzájárul, az ujszegedi vonalon is.

Mivel két havi üzemi költséget kell előteremteni, az üzemi választmány elhatározta a viteldijak fölemelését. Egységes árak lesznek. Távolosságra való tekintet nélkül egy személyjegy 20 fillér, felnőttek és gyermekek részére egyaránt. Átszállójegyet nem adnak. A podgyászjegy 20 fillér. A jegyárakról a kocsikban kifüggesztett táblákon tájékoztatják a közönséget.

Reök Iván igazgatófőmérnöki állása.

— A polgármester végzése. —

Közlöttük, hogy a közalkalmazottak szegedi csoportja Reök Iván igazgató-főmérnöknek állásából való eltávolítását követelte a fönnforgó összeférhetetlenségek miatt. Somogyi Szilveszter polgármester az írásban benyújtott követelésre a következő végzést hozta:

Végzés.

Ádámfi János és társai által a közalkalmazottak szegedi csoportja részéről Reök Iván ármentesítő társulati igazgató-főmérnök állásából való eltávolítása és a társulati elnöki fizetés beszüntetése, valamint a társulati választmány rekonstruálása ügyében mai napon benyújtott kérelmet tárgyalás nélkül visszautasítom.

Indokolás:

A vizjogi törvény 94. §. 2. bekezdése, továbbá a 96. §. 2. bekezdése, végül a 98. §. 2. bekezdése tételesen szabályozzák a tisztviselők alkalmazását és elbocsátásának feltételeit:

Ugyancsak ezen törvény 92. §. 3. jelzetű bekezdése a tisztviselők díjazásának, a 4. jelzetű bekezdése pedig az elnök és a választmány megválasztásának jogát a társulati közgyűlésnek biztosítja. Mindaddig tehát, míg a társulat ezen törvényes szervei hatáskörükben el nem jártak, a személyileg talán közvetlenül, de a társulat szempontjából csak esetleg közvetve, vagy egyáltalán nem érintettek, kérelmének tárgyalása hatásköri illetékességemen kívül esik. Egyébként is a társulattal szemben Csongrád vármegye alispánja van megbízva a vizjogi hatóság ellátásával. Ezen végzés ellen az ez által édekeltek a közlést követő 15 nap alatt hivatalomban nyújthatnak be felfolyamodást.